

80-річчя академіка НАН України Ю.М. ПАХОМОВА

15 липня виповнилося 80 років знаному вченому в галузі економіки академікові НАН України Юрію Миколайовичу Пахомову.

Ю.М. Пахомов народився 1928 р. у м. Кунгур Пермської області (Росія). Після здобуття вищої освіти працював викладачем у Слов'янському педагогічному інституті (Донецька область). Потім навчався в аспірантурі Київського інституту народного господарства. Юрій Миколайович працював у Міністерстві вищої та середньої спеціальної освіти УРСР, викладав у Київському інституті народного господарства. У Київському інституті цивільної авіації він обіймав посаду завідувача кафебри політичної економії. Після цього в Інституті економіки АН УРСР працював завідувачем відділу і заступником директора.

Протягом 1980–1987 рр. Ю.М. Пахомов був ректором Київського інституту народного господарства. У цей час він також очолював Комісію Мінвугу СРСР з реформування вищої економічної освіти (м. Москва). Упродовж 1987–1993 рр. Ю.М. Пахомов був директором Інституту соціології НАН України. З 1993 р. Юрій Миколайович очолює Інститут світової економіки та міжнародних відносин НАН України. Тут він заснував та очолив відділ, що досліджує глобальні проблеми сучасної цивілізації.

Науковий внесок ученого — понад 450 наукових праць, зокрема більше як 30 монографій, серед яких «Цивилизационные модели современности», «Пути и перепутья современных цивилизаций».

Ю.М. Пахомов — засновник кількох наукових шкіл та напрямів, які визнані науковими колами в Україні та за її межами. Він автор моделі економіки конкурентного типу, побудованої на базі ринкової трансформації центрально-керованого господарства, основи якої вчений сформулював ще наприкінці 70-х років; теорії еволюції інституційного середовища сучасних перехідних суспільств; концепції типології світових ринкових моделей та її використання в процесах реформування економіки України.

Юрій Миколайович зробив вагомий внесок у визначення метаісторичних принципів аналізу; висунув та обґрунтував теорію порівняльного соціогенезу. Йому належить низка теорій, що базуються на використанні синергетичного підходу до аналізу ролі суб'єктивного фактора і особистості в соціально-економічному розвитку. Він автор теорій глобальних макроекономічних регуляторів у міжнародних економічних відносинах, конкурентної міжцивілізаційної регуляції.

Учений вдало поєднує наукову та громадську роботу. Він був членом Держекономради Кабінету Міністрів України, рад-

ником Президента України та Прем'єр-міністра України.

Американський біографічний інститут у 1994 р. назвав Ю.М. Пахомова Людиною року.

Ювіляра відзначено державними нагородами: орденами «Дружби народів» (1988), «Знак пошани» (1982), «За заслуги» III ст. (1998), шістьома медалями.

2000 р. учений отримав академічну премію ім. Туган-Барановського. У 2002 р. Ю.М. Пахомов став лауреатом Державної премії в галузі науки і техніки.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Юрія Миколайовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, активного довголіття та нових наукових здобутків.

80-річчя

академіка НАН України І.М. ДМИТРЕНКА

24 липня виповнилося 80 років відомому у фахових колах вченому-фізику, видатному фахівцеві в галузі надпровідності, академікові НАН України Ігореві Михайловичу Дмитренку. Він один із найбільш яскравих і талановитих представників плеяди українських фізиків та організаторів вітчизняної науки й творець своєї наукової школи.

І.М. Дмитренко народився в 1928 р. у Харкові. У воєнні роки працював слюсарем в авіаційних майстернях. Закінчивши екстерном середню школу в 1946 р., вступив до Харківського політехнічного інституту, де одержав кваліфікацію «інженер-фізик» за фахом «фізика металів». Після закінчення інституту працював інженером-дослідником експериментального відділу на машинобудівельному заводі ім. В.А. Малишева.

Маючи схильність до експериментальної науки, І.М. Дмитренко наприкінці 1953 р. вступив до аспірантури при Українському фізико-технічному інституті у відділ фізики низьких температур під проводом академіка Б.Г. Лазарева. У 1958 р. він захистив кандидатську дисертацію, присвячену до-

слідженню квантових осциляцій магнітної сприйнятливості металів.

У 1959 р. Ігор Михайлович увійшов до складу ініціативної групи під керівництвом Б.І. Веркіна зі створення Фізико-технічного інституту низьких температур (ФТІНТ) АН УРСР. У новому інституті він заснував і очолив відділ надпровідникової електроніки (нині — відділ надпровідних і мезоскопічних структур), у якому розвивався широкий спектр фундаментальних і прикладних досліджень, пов'язаних із вивченням поведінки тонкоплівкових надпровідників у постійних і змінних електромагнітних полях.

Протягом багатьох років тематика досліджень у сфері надпровідникової електроніки була піонерською не лише для СРСР, але й у світовому масштабі. У відділі вивчали слабку надпровідність, квантову інтерференцію, структуру резистивного стану тонких плівок, фізику надпровідних квантових інтерферометрів (сквідів), флуктуаційні ефекти в плівкових надпровідниках, нерівноважні процеси в метал-діелектричних системах, регулярні і нерегулярні Джозефсонівські середовища в надвисокочастотних полях тощо.